

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **K. H. A.**, zast. Mgr. Daliborem Lípou, advokátem, se sídlem Vyšehradská 702/12, Karlovy Vary, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 10. 2017, č. j. OAM-2033/DS-PR-P12-2017, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 10. 2017, č. j. 60 Az 72/2017 - 18,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 10. 2017, č. j. 60 Az 72/2017 - 18, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobce se žalobou u Krajského soudu v Plzni bránil proti v záhlaví označenému rozhodnutí žalovaného, kterým podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), zastavil řízení ve věci žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro její nepřipustnost ve smyslu § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Uvedeným rozhodnutím žalovaný dále stanovil, že státem příslušným k posouzení žalobcovy žádosti je podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, Rumunsko.

[2] Součástí žaloby byl také návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů, který žalobce odůvodnil tím, že se nachází v zařízení pro zajištění cizinců, je zcela bez prostředků, nemá znalosti českého práva, ani není schopen žalobu sám odůvodnit. Žalobce požádal o ustanovení jeho zástupcem Mgr. Ing. Jakuba Backu, advokáta, který se zabývá cizineckým právem; ten mu již v minulosti byl ustanoven Městským soudem v Praze v

řízení vedeném u něj pod sp. zn. 2 A 112/2017, o žalobě proti rozhodnutí o zajištění, a s případem žalobce je tedy seznámen.

[3] Krajský soud usnesením ze dne 23. 10. 2017, č. j. 60 Az 72/2017 - 18 (dále jen „napadené usnesení“), ustanovil žalobci jako zástupce Mgr. Dalibora Lípu, advokáta, se sídlem Vyšehradská 702/12, 360 01 Karlovy Vary. V odůvodnění uvedl, že při ustanovení vhodného zástupce zohlednil i aktuální místo pobytu žalobce, kterým je Zařízení pro zajištění cizinců Balková (dále jen „ZZC“), a zvolil advokáta, který sídlí v blízkosti uvedeného zařízení. Dále uvedl, že s ohledem na to, že v rozmezí dvou dnů (19. a 20. 10. 2017) obdržel celkem čtyři žaloby žalobců zajištěných v ZZC, kteří jsou státními příslušníky Irácké republiky, a tedy při návštěvách ustanoveného zástupce v ZZC bude zřejmě nutné zajistit i přítomnost tlumočníka, zvolil soud z ekonomických důvodů pro všechna řízení stejného zástupce, který bude moci poskytnout právní pomoc všem klientům ve shodný den, kdy navštíví ZZC.

II.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti napadenému usnesení kasační stížností. Namítal, že nebyly důvody, aby mu nebyl ustanoven zástupcem Mgr. Ing. Jakub Backa, o jehož ustanovení žádal. Tento advokát pravidelně dojíždí do ZZC, a je tak připraven stěžovateli poskytovat účelnou právní pomoc. S případem stěžovatele je seznámen, jelikož mu byl ustanoven Městským soudem v Praze pro řízení o žalobě proti zajištění podle zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel se proto domnívá, že by mu byl schopen poskytnout právní pomoc efektivněji než ustanovený zástupce Mgr. Dalibor Lípa.

[5] Argument bližší vzdálenosti sídla Mgr. Dalibora Lípy k ZZC podle stěžovatele nemůže obstát, jelikož Mgr. Ing. Jakub Backa do ZZC dojíždí často a náklady na toto dojíždění nese sám. Ostatně i vzdálenost mezi sídlem každého z těchto zástupců a ZZC není až tak rozdílná. Stěžovatel nakonec shrnul, že má k Mgr. Ing. Jakubovi Backovi důvěru a jeho ustanovení nepřináší zbytečné náklady. Nejsou proto dány žádné rozumné důvody pro to, aby mu nebyl ustanoven.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že s ohledem na skutečnost, že kasační stížnost směřuje proti procesnímu usnesení krajského soudu, ponechává posouzení její důvodnosti na úvaze kasačního soudu.

[7] Mgr. Dalibor Lípa ve vyjádření uvedl, že stěžovatel je jedním ze čtyř zajištěných Iráčanů, kteří společně přicestovali do České republiky, a jejich současná situace je prakticky totožná. Všem těmto cizincům byl ustanoven jako advokát. Stěžovatel proti ustanovení nic nenamítal, naopak s ním souhlasil a vyslovil mu důvěru. Kasační stížnost stěžovatele jej proto udivila a považuje ji za rozpornou s jednáním a stanoviskem stěžovatele, které vyjádřil v rámci návštěvy dne 6. 11. 2017. Vyslovil přesvědčení, že kasační stížnost je v rozporu se zájmy stěžovatele a poukázal na skutečnost, že žalobu následující den po návštěvě stěžovatele doplnil.

III.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Kasační

pokračování

stížnost posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti podle § 109 odst. 3, 4 s. ř. s.

[9] Nejvyšší správní soud vzal v úvahu, že se jedná o věc, která musí být rozhodnuta přednostně a s nejvyšším urychlením, v níž je krajský soud vázán lhůtou k rozhodnutí (§ 32 odst. 6 zákona o zvyku), a rozhodl o kasační stížnost bezodkladně.

[10] Kasační stížnost je důvodná.

[11] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 21. 12. 2009, č. j. 7 Azs 24/2008 - 141, shledal, že „*vyhovět návrhu na ustanovení konkrétního zástupce bude namísto především tehdy, bude-li takové rozhodnutí opřeno o rozumné a věcné důvody a současně nebude v rozporu s jinými hledisky, které je nezbytné při rozhodnutí o konkrétní osobě zástupce vzít v úvahu. Pokud totiž účastník řízení navrhne konkrétní osobu, která by jej měla zastupovat, obvykle tak činí z důvodů, které pokládá za rozumné a věcně oprávněné. Typicky účastník řízení navrhuje určitou konkrétní osobu tehdy, má-li k ní z určitých důvodů vybudován vztah důvěry, z něhož vyvozuje, že právě ona bude řádně hájit jeho zájmy. Tato důvěra přitom představuje jeden ze základních atributů vztahu mezi advokátem a jeho klientem [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2005, č. j. 7 Azs 214/2005 - 96 (www.nssoud.cz)]. Vztah důvěry často vznikne tehdy, zabývala-li se navrhovaná osoba jako zástupce věcí účastníka řízení již dříve (např. v jiném řízení před orgány veřejné moci), zastupovala-li jej v jiné jeho věci, je-li z jiných důvodů obeznámena více než jiné osoby s jeho věcí či s jejími významnými aspekty nebo má-li určité specifické vlastnosti, schopnosti či dovednosti, které jsou předpokladem pro to, že by mohla ve věci účastníka řízení s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem vystupovat účinněji než jiné osoby. Takovými specifickými schopnostmi, vlastnostmi či dovednostmi může být například specializace navrhovaného zástupce na určitá právní odvětví či schopnost komunikovat s účastníkem řízení (typicky právě v případě žadatelů o mezinárodní ochranu) v jeho mateřtině nebo jiném jazyce, kterým se dorozumí.*“

[12] Důvodem pro nevyhovění návrhu na ustanovení konkrétního zástupce mohou být podle uvedeného rozsudku rozšířeného senátu především okolnosti, které „*svojí povahou či významem převažují nad respektováním rozumných a věcně oprávněných důvodů, které účastník uvedl ve svém návrhu. Takovými situacemi, kdy nebude vhodné návrhu na ustanovení konkrétního zástupce vyhovět, bude například to, že vzhledem k místu konání soudního řízení či k místu pobytu účastníka řízení by komunikace zástupce se soudem, s účastníkem řízení či s jinými osobami narážela na neúměrné obtíže, nebo to, že navrhovaný zástupce je toho času zaneprázdněn poskytováním právní pomoci jiným osobám a není schopen se věci účastníka řízení věnovat s potřebnou péčí. V tomto ohledu je nicméně třeba trvat na tom, že pokud soud návrhu účastníka řízení na ustanovení konkrétního zástupce nevyhoví, je povinen své rozhodnutí přezkoumatelným způsobem odůvodnit.*“

[13] V posuzovaném případě stěžovatel žádal o ustanovení zástupcem Mgr. Ing. Jakuba Backu, jelikož tento advokát byl stěžovateli již jednou ustanoven v souvisejícím řízení před Městským soudem v Praze a byl tak s jeho případem seznámen. Krajský soud této žádosti nevyhověl a namísto toho stěžovateli stanovil zástupcem Mgr. Dalibora Lípu. Tento postup odůvodnil především tím, že zvolil advokáta, který sídlí v blízkosti ZZC,

kde se stěžovatel toho času nachází. Dále tento postup odůvodnil ekonomickými důvody spojenými s nutností zařídit tlumočníka pro stěžovatele a další státní příslušníky Irácké republiky zajištěné v ZZC, kteří rovněž podali žaloby ke krajskému soudu ve stejný den jako stěžovatel.

[14] Nejvyšší správní soud konstatuje, že uvedené důvody v posuzovaném případě neodůvodňují nevyhovění návrhu stěžovatele na ustanovení Mgr. Ing. Jakuba Backy. Stěžovatel svoji žádost o ustanovení tohoto advokáta rozumně a věcně odůvodnil s odkazem na předchozí zastoupení tímto advokátem a vzájemnou důvěru, a tuto skutečnost doložil. Sídlo Mgr. Ing. Jakuba Backy (Šlejnická 1547/13, Praha) není od ZZC vzdáleno natolik, aby to představovalo při plnění účelu zastoupení neúměrné obtíže, a to zvláště pokud se tento advokát cizineckým právem zabývá a do ZZC pravidelně dojíždí. Stěžovateli lze také přisvědčit, že vzdálenost sídel Mgr. Dalibora Lípy a Mgr. Ing. Jakuba Backy od ZZC se neliší natolik významně, aby to mohlo ovlivnit rozhodnutí krajského soudu.

[15] Úvaha soudu ohledně zajištění tlumočníka pro stěžovatele a další státní příslušníky Irácké republiky zajištěné v ZZC potom vychází pouze ze spekulace, že advokát ustanovený těmito osobám bude se všemi z nich jednat ve stejný den. Ani v případě, kdy by tato hypotetická situace reálně nastala, by se však nejednalo o důvod převažující nad zájmem stěžovatele na zastoupení konkrétním zástupcem podloženým rozumnými a věcnými důvody. Krajský soud přitom nevysvětlil, proč rovněž ostatním uváděným žalobcům nemohl ustanovit zástupcem Mgr. Ing. Jakuba Backu.

[16] S ohledem na výše uvedené krajský soud pochybil, pokud stěžovateli k jeho odůvodněné žádosti ustanovil zástupcem Mgr. Dalibora Lípu namísto Mgr. Ing. Jakuba Backy, o jehož ustanovení stěžovatel žádal a zároveň uvedl rozumné důvody pro tuto volbu.

[17] Tímto závěrem Nejvyšší správní soud nijak nezpochybňuje způsobilost či ochotu Mgr. Lípy účinně a kvalifikovaně hájit zájmy stěžovatele a ani úkony, které jako zástupce stěžovatele dosud činil. Odměnu a náhradu hotových výdajů za tyto úkony přizná Mgr. Daliboru Lípovi krajský soud.

IV.

[18] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení krajského soudu podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, ve kterém bude krajský soud vázán vysloveným právním názorem podle § 110 odst. 4 s. ř. s.

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v konečném rozhodnutí (§ 61 odst. 1 s. ř. s., § 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 20. prosince 2017

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu